

NEW YORK
ÜÇLEMESİ 3

≡ KİLİTLİ ODA ≡

PAUL AUSTER

25. BASKI

Çeviri: İLKNUR ÖZDEMİR

♥ can
çağdaş

PAUL AUSTER

KİLİTLİ
ODA

NEW YORK ÜÇLEMESİ - 3

Can ağdaş

Kilitli Oda: New York Üçlemesi-3, Paul Auster

İngilizce aslından çeviren: İlknur Özdemir

The New York Trilogy: The Locked Room

© 1985, Paul Auster

© 2004, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu eserin Türkçe yayın hakları Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım (*Cam Kent* ve *Hayaletler* ile birlikte): 2004

25. basım: Ocak 2023, İstanbul

Bu kitabın 25. baskısı 2 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Cem Alpan

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Özkaracan Matbaacılık ve Ciltçilik San. ve Tic. Ltd. Şti.

Evren Mah. Gülbahar Cad. No: 62 Bağcılar / İstanbul

Sertifika No: 45469

ISBN 978-975-07-3467-0

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

PAUL AUSTER
KİLİTLİ
ODA
NEW YORK ÜÇLEMESİ - 3

ROMAN

İngilizce aslından çeviren
İlknur Özdemir

♥can

Paul Auster'ın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

<i>Ay Sarayı</i> , 1991	<i>Brooklyn Çılgınlıkları</i> , 2007
<i>Yalnızlığın Keşfi</i> , 1991	<i>Yazı Odasında Yolculuklar</i> , 2007
<i>Son Şeyler Ülkesinde</i> , 1992	<i>Duvar Yazısı</i> , 2008
<i>Şans Müziği</i> , 1993	<i>Karanlıktaki Adam</i> , 2008
<i>Kırmızı Defter</i> , 1994	<i>Lulu Köprüde</i> , 2009
<i>Leviathan</i> , 1994	<i>Görünmeyen</i> , 2010
<i>Yükseklik Korkusu</i> , 1995	<i>Sunset Park</i> , 2011
<i>Duman - Surat Mosmor</i> , 1998	<i>Kış Günlüğü</i> , 2012
<i>Timbuktu</i> , 1999	<i>Şimdi ve Burada</i> (J.M. Coetzee ile birlikte), 2013
<i>Cebi Delik</i> , 1999	<i>İç Dünyamdan Notlar</i> , 2014
<i>Köşeye Kısırmak</i> , 2000	<i>Babamın Tanrı Olduğunu Sandım</i> (editör), 2015
<i>Yanılsamalar Kitabı</i> , 2002	<i>4 3 2 1</i> , 2017
<i>Kehanet Gecesi</i> , 2004	
<i>Cam Kent</i> , 2004	
<i>Hayaletler</i> , 2004	

PAUL AUSTER, 1947 yılında ABD'nin New Jersey eyaletinde, Newark'ta doğdu. Daha 12 yaşındayken, önemli bir çevirmen olan eniştesinin kitaplarını okuyarak edebiyata büyük bir ilgi duymaya başladı. Columbia Üniversitesi'nde Fransız, İngiliz ve İtalyan edebiyatı okuduktan sonra dört yıl kadar Fransa'da yaşadı, Fransız yazarlardan çeviriler yaptı. XX. yüzyıl Fransız şiiri üstüne önemli bir antoloji hazırladı. İlk kez 1987'de *New York Üçlemesi* adlı yapıtıyla büyük ilgi gördü. Daha sonra *Ay Sarayı*, *Kehanet Gecesi*, *Köşeye Kısırmak*, *Son Şeyler Ülkesinde*, *Leviathan*, *Şans Müziği*, *Timbuktu*, *Yanılsamalar Kitabı*, *Yükseklik Korkusu*, *Brooklyn Çılgınlıkları*, *Yazı Odasında Yolculuklar*, *Karanlıktaki Adam* ve *Sunset Park* adlı romanları, *Yalnızlığın Keşfi* adlı anı-romanı, *Kırmızı Defter* adlı öykü kitabı birbirini izledi. Auster, eşi yazar Siri Hustvedt ve iki çocuğuyla birlikte New York, Brooklyn'de oturuyor.

İLKNUR ÖZDEMİR, İstanbul'da doğdu. İstanbul Alman Lisesi ve Boğaziçi Üniversitesi'nden mezun oldu. Almanca ve İngilizceden çok sayıda çeviri yaptı. Başlıca çevirileri arasında *Yalnızlığın Keşfi* (Paul Auster), *Tarçın Dükkânları* (Bruno Schulz), *Stiller* (Max Frisch), *Amok Koşucusu* (Stefan Zweig), *İrlanda Güncesi* (Heinrich Böll), *Saatler* (Michael Cunningham), *Küçük Şeylerin Tanrısı* (Arundhati Roy), *Utanc* (Coetzee), *Katran Bebek* (Toni Morrison), *Bech Döndü* (John Updike), *Gün Boyu Gece Yarısı* (Hanif Kureishi) sayılabilir.

1

Şimdi bana Fanshawe hep vardı gibi geliyor. Benim için her şeyin başladığı yer o, o olmasaydı ben kim olduğumu pek bilemezdim. Tanıştığımızda henüz konuşamıyorduk bile, altlarında bezlerle çimenlerde sürünen iki bebektik, yedi yaşına geldiğimizde parmaklarımızın ucunu iğneyle delip ölene kadar kan kardeşi olmuştuk. Şimdi ne zaman çocukluğumu düşünsem Fanshawe' u görüyorum. Yanımda olan, düşüncelerimi paylaşan oydu, gözlerimi kaldırıp baktığımda gördüğüm oydu.

Ama bu çok zaman önceydi. Büyüdük, farklı yerlere gittik, birbirimizden koptuk. Bunda tuhaf olan bir şey yok, sanırım. Yaşamlarımız bizi alıp denetleyemeyeceğimiz biçimde sürükler ve hemen hemen her şey değişir. Biz ölünce her şey de ölür, ölüm her gün yaşadığımız bir şeydir.

Yedi yıl önceki kasım ayında Sophie Fanshawe adlı bir kadından bir mektup aldım. "Siz beni tanımazsınız," diye başlıyordu mektup, "size böyle damdan düşer gibi yazdığım için de özür dilerim. Ama bazı şeyler oldu, bu koşullar altında başka seçeneğim kalmadı." Kadının Fanshawe'un karısı olduğu ortaya çıktı. Kocasıyla birlikte büyüdüğümü biliyordu, New York'ta yaşadığımı da, dergilerde yayımlanan yazılarımdan pek çoğunu okumuştum.

Kadın, açıklamayı ikinci paragrafa bırakmıştı; doğrudan, lafı döndürüp dolaştırmadan söylüyordu. “Fanshawe ortadan kayboldu,” diyordu, “onu son gördüğümden bu yana altı aydan fazla oldu.” Bunca zaman hiç haber çıkmamıştı Fanshawe’dan, nerede olabileceği hakkında en ufak bir ipucu yoktu. Polis izini bulamamıştı, onu bulması için tuttuğu özel dedektif de eli boş dönmüştü. Kesin bir şey olmamasına rağmen görünen köy kılavuz istemezdi: Fanshawe ölmüş olmalıydı; geri dönmesini beklemenin anlamı yoktu. Bütün bunların ışığında kadının benimle konuşmak istediği çok önemli bir şey vardı, acaba onunla görüşmeyi kabul eder miydim.

Bu mektup içimde bir dizi küçük şoka neden oldu. Bir defada hazmedemeyeceğim kadar çok bilgi içeriyordu; pek çok güç beni değişik yönlere çekiştiriyordu. Fanshawe damdan düşercesine yeniden hayatıma girmişti. Ama adı gündeme gelir gelmez yine kaybolup gitmişti. Evlenmişti, New York’ta oturmuştu – onun hakkında bildiklerim bu kadardı. Benimle temas kurma zahmetine girmedeği için ona kırılmakla bencillik ediyordum. Bir telefon, bir kartpostal, eski günleri anmak için içilecek bir kadeh içki; bunları ayarlamak zor olmasa gerekti ama ben de onun kadar suçluydum. Fanshawe’un annesinin nerede oturduğunu biliyordum, arkadaşımı bulmak isteseydim annesine sorabilirdim. İşin aslı şuydu ki Fanshawe’u defterimden silmiştim. Herkesin kendi yoluna gittiği dakikadan başlayarak o benim için ölmüştü, artık geçmişime aitti, bugünüme değil. İçimde taşıdığım bir hayaletti, tarihöncesi bir hayal, artık gerçek olmayan bir nesneydi. Onu en son ne zaman gördüğümü anımsamaya çalıştım, ama hiçbir şey net değildi. Birkaç dakika düşüncelerim oradan oraya dolaştı, sonra durakaldı, babasının öldüğü güne odaklandı. O sıralarda liseye gidiyorduk, olsa olsa on yedi yaşındaydık.

Sophie Fanshawe'a telefon edip uygun bir zamanda kendisini ziyaret etmekten memnun olacağımı söyledim. Ertesi günde karar kıldık, Fanshawe'dan bir haber almadığımı, nerede olduğu hakkında bir fikrim olmadığını söylememe rağmen kadının sesi minnettar olduğunu belli ediyordu. Sophie Fanshawe, Chelsea'de kırmızı tuğladan bir kira evinde oturuyordu, merdiven boşlukları karanlık, duvarlarındaki badana tabaka tabaka kalkmış, eski, asansörsüz bir binaydı burası. Radyo sesleri, kavgalar ve sifon gürültüleri arasında onun katına çıkan beş kat merdiveni tırmandım, soluğumu düzene sokmak için biraz durduktan sonra kapıyı tıklattım. Kapıdaki gözetleme deliğinden bir göz bana baktı, çekilen sürgülerin takırtısı duyuldu, sonra karşımda Sophie Fanshawe'u buldum, kucağında küçük bir bebek tutuyordu. O beni gülümseyerek içeri davet ederken bebek onun uzun, kahverengi saçlarını çekiştiriyordu. Bu saldırıdan yavaşça kendini kurtardı, çocuğu iki eliyle tuttu ve yüzü bana bakacak biçimde çevirdi. Çocuğun Ben olduğunu söyledi, Fanshawe'un oğluydu, doğalı ancak üç buçuk ay olmuştu. Kollarını sallayan, çenesinden aşağı beyazımsı salyalar akıtan bebeğe bayılmış gibi yaptım, ama annesi daha çok ilgimi çekmişti. Fanshawe şanslı adamdı. Kadın çok güzeldi, zekâ dolu siyah gözleri vardı, dimdik bakışları neredeyse vahşiydi. Zayıftı, orta boylu sayılırdı, hareketleri ağırdı, bu da ona hem şehvetli hem de hep tetikte bir hava veriyordu, sanki dünyaya içinde taşıdığı derin bir temkinin tam merkezinden bakıyordu. Hiçbir erkek bu kadını isteyerek terk etmezdi, üstelik onun çocuğunu doğurmak üzereyken. Bu kadarı kesindi benim için. Daha eve adımımı atmadan Fanshawe'un mutlaka ölmüş olması gerektiğini biliyordum.

Demiryolunun kenarında dört odalı bir daireydi, pek az eşyayla döşenmişti, bir oda kitaplara ve bir çalış-

ma masasına ayrılmıştı, ikincisi salon olarak hizmet veriyordu, son ikisi de yatak odasıydı. Her şey dökülüyordu ama düzenli bir evdi, genel olarak bakıldığında rahatsız değildi. En azından Fanshawe'un zamanını para kazanarak harcamadığını kanıtlıyordu. Ancak ben eski püskülüğe burun kıvrıyacak biri değildim. Benim evim bundan daha kasvetli, daha karanlıktı, her ay kirayı denkleştirmek için nasıl çabalamak gerektiğini biliyordum.

Sophie Fanshawe bana oturacak bir koltuk gösterdi, bir fincan kahve hazırladı, sonra da eprilmiş mavi kanepeye oturdu. Kucağında bebekle bana Fanshawe'un kayboluşunun öyküsünü anlattı.

Üç yıl önce New York'ta tanışmışlardı. Bir ay geçmeden birlikte yaşamaya başlamışlar, bir yıla varmadan da evlenmişlerdi. "Fanshawe'la yaşamak kolay değildi," dedi Sophie, ama onu sevmiştii, Fanshawe'un tutumunda da Sophie'yi sevmediğini gösterecek en ufak bir şey olmamıştı. Mutlu olmuşlardı; Fanshawe bebeğin doğumunu hevesle bekliyordu; hiçbir geçimsizlikleri yoktu. Nisan ayında bir gün, Fanshawe ona öğleden sonra annesini görmek üzere New Jersey'e gideceğini söylemişti, sonra da geri dönmemişti. Sophie o gece geç saatlerde kayınvalidesine telefon ettiğinde, Fanshawe'un onun evine hiç gitmediğini öğrenmişti. Daha önce hiç böyle bir şey olmamıştı, ama Sophie biraz beklemeye karar vermişti. Kocasını ortalarında görünmeyince ortalığı ayağa kaldıran eşlerden olmak istemiyordu, ayrıca Fanshawe'un başka erkeklerden daha fazla özgürlük alanına gereksinim duyduğunu biliyordu. Hatta kocasını eve döndüğünde ona soru sormamaya bile karar vermişti. Ama aradan bir hafta geçmiş, sonra bir hafta daha geçmiş, sonunda Sophie polise başvurmuştu. Tahmin ettiği gibi polisler onun sorununu fazla ciddiye almamışlardı. Suç işlendiğine ilişkin ortada bir kanıt olmadığı sürece yapacakları pek bir şey

yoktu. Ne de olsa kocalar her gün eşlerini terk ederlerdi, pek çoğu da bulunmak istemezdi. Polis biraz rutin araştırma yaptı, hiçbir şey elde edemedi, sonra da Sophie'ye özel dedektif tutmasını önerdiler. Masrafları üstlenmeyi teklif eden kayınvalidesinin yardımıyla Quinn adında birini tuttu. Quinn beş-altı hafta kadar bu vaka üzerinde sebatla çalıştı, ama sonunda işi bıraktı ve daha fazla paralarını almak istemedi. Sophie'ye, Fanshawe'un büyük olasılıkla hâlâ ülkede bulunduğunu, ama ölü mü diri mi olduğunu bilemeyeceğini söyledi. Quinn şarlatan değildi. Sophie onu sempatik bulmuştu, gerçekten yardımcı olmak isteyen bir adamdı, son kez Sophie'yi ziyarete geldiğinde Sophie onu verdiği karardan döndüremeyeceğini anladı. Yapılacak bir şey yoktu. Fanshawe, Sophie'yi terk etmeye karar vermiş olsa tek bir sözcük etmeden çekip gitmezdi. Gerçeklerden kaçmak, hoş olmayan yüzleşmelerden kaçınmak onun yapacağı bir şey değildi. Ortadan kaybolmasının bir tek anlamı olabilirdi: Başına korkunç bir şey gelmişti.

Sophie yine de bir şeyler olabileceğine inanıyordu. Bellek kaybı vakaları hakkında yazılar okumuştı, bir süre bu konu umarsız bir olasılık olarak onu pençesine aldı: Fanshawe'un, kim olduğunu bilmeden bir yerlerde yalpa vura vura dolaştığını düşünüyordu, hayatı elinden alınmış ama yine hayatta olarak, belki de kim olduğunu anımsamak üzereydi. Aradan haftalar geçti, sonunda gebelik süresinin bitimi yaklaşmaya başladı. Doğuma bir aydan daha az kalmıştı, yani bebek her an doğabilirdi, Sophie yavaş yavaş doğmamış çocuğundan başka bir şey düşünmemeye başladı, sanki içinde artık Fanshawe'a yer kalmamıştı. Yaşadığı duyguyu tanımlamak için kullandığı sözcükler bunlardı –içinde artık yer kalmamıştı– sonra bu dediğinin büyük olasılıkla her şeye rağmen Fanshawe'a öfkeli olduğu anlamına geldiğini söyledi bana, ken-

disini terk ettiği için öfkeliydi, bu Fanshawe'un suçu olmasa da. Bu ifadenin dürüstlüğü etkiledi beni. Daha önce hiç kimsenin, kendi duyguları hakkında böyle konuştuğunu duymamıştım, böylesine sözünü sakınmadan, alışılmışın dışında Tanrı'ya böylesine karşı gelerek. Şimdi bunu yazarken, daha o ilk günde bile dünyadaki bir delikten kayıp geçtiğimi, daha önce hiç bulunmadığım bir yere düşmekte olduğumu fark ediyorum.

"Bir sabah," diye devam etti Sophie, sıkıntılı bir gecenin sabahında uyanmış ve Fanshawe'un geri dönmeceğini anlamış. Kendini ansızın belli eden, mutlak bir gerçekmiş bu, tartışmasızmış. Ağlamış o zaman ve bir hafta boyunca hep ağlamış, sanki ölmüş gibi Fanshawe'un yasını tutmuş. Gözyaşları dinince hiç pişmanlık duymadığını hissetmiş. Fanshawe'un kendisine birkaç yıllığına verildiğine karar vermiş, hepsi buymuş. Şimdi çocuğu düşünmesi gerekiyormuş, bunun dışındaki bir şeyin önemi yokmuş. Bu sözün kulağa oldukça abartılı geldiğini biliyormuş, ama o her şeyi böyle hissederek yaşamaya devam ediyormuş, bu duygu da onun için hayatı yaşanılır kılmaya devam ediyormuş.

Sophie'ye bazı sorular sordum, her birini sakince, acele etmeden yanıtladı, sanki yanıtlara kendi duygularını karıştırmak istemiyor gibiydi. Nasıl yaşadıklarını sordum örneğin, Fanshawe'un nasıl bir işte çalıştığını, onu son gördüğümden bu yana geçen yıllar içinde başına neler geldiğini. Bebek kanepenin üzerinde mız mızlanmaya başladı, Sophie sohbetimize ara vermeden bluzunun önünü açtı ve onu emzirdi, önce bir memesinden sonra ötekinden.

Fanshawe'la ilk buluşmasından önce hiçbir şeyden emin olamadığını söyledi. İki yıl devam ettikten sonra üniversiteyi bıraktığını biliyordu, askerliğini erteletmeyi başardığını, bir süre bir gemide çalıştığını da. Bir petrol

tankeri olabilirdi ya da bir yük gemisi. Bunun ardından birkaç yıl Fransa'da kalmıştı, önce Paris'te, sonra da Güney'de bir çiftlik evinde, bekçi olarak. Ama bütün bunlar çok belirsizdi Sophie için, çünkü Fanshawe geçmişinden pek söz etmezdi. Tanıştıklarında Amerika'ya döneli sekiz-on aydan fazla olmamıştı. Kelimenin tam anlamıyla çarpışmışlardı, ikisi de yağmurlu bir cumartesi öğle sonrasında Manhattan'daki bir kitabevinin kapısında durmuş vitrine bakıyorlar ve yağmurun dinmesini bekliyorlardı. Böyle başlamıştı, o günden Fanshawe'un kaybolduğu güne kadar neredeyse hep birlikte olmuşlardı.

"Fanshawe'un düzenli bir işi hiç olmadı," dedi Sophie, sağlam bir iş denecek bir şey yoktu. Paraya pek değer vermiyordu ve para konusunu olabildiğince düşünmemeye çalışıyordu. Sophie ile tanışmadan önceki yıllarda her türlü işe girip çıkmıştı; ticaret gemilerinde çalışmış, bir depoya girmiş, gözetmen olmuş, başkasının adına yazı yazmış, garsonluk, evlerde boyacılık yapmış, bir nakliye şirketinde hamallık etmişti; ama bütün bu işler geçiciydi, birkaç ay kendini geçindirecek parayı biriktirir biriktirmez işinden ayrılıyordu. Sophie ile Fanshawe birlikte yaşamaya başladıklarında Fanshawe iyiden iyiye çalışmamaya başladı. Sophie özel bir okulda müzik öğretmeni idi, aldığı ücret ikisine de yetiyordu. Dikkatli olmaları gerekiyordu elbette, ama ocakta hep tencere kaynıyordu, ikisinin de bir şikâyeti yoktu.

Sophie'nin sözünü kesmedim. Bu bilgilerin yalnızca bir girizgâh olduğu belliydi, asıl konuya gelmeden silkelemek istediği ayrıntıları. Fanshawe hayatını nasıl kullanmış olursa olsun bu listedeki tuhaf işlerle bir ilgisi olmamıştı. Bunu hemen anlamıştım, daha hiçbir şey söylenmeden önce. Ne de olsa herhangi bir kişi hakkında konuşmuyorduk. Konumuz Fanshawe'du. Onun kim olduğunu anımsayamayacağım kadar geride kalmamıştı

geçmiş. Sophie düşüncelerini okuduğumu, sırada neler olduğunu bildiğimi anlayınca gülümsedi. Sanırım anlamamı bekliyordu, bu da o beklentiyi doğrulamış, buraya gelmemi isterken kapılmış olabileceği kuşkuları silip atmıştı. Bana anlatmadan biliyordu bunu, bu da bana burada bulunma, Sophie'nin anlatacaklarını dinleme hakkını veriyordu.

“Yazmaya devam etti,” dedim. “Yazar oldu, değil mi?”

Sophie başıyla doğruladı. Tam dediğim gibiydi. Ya da en azından bir kısmı. Beni şaşırtan, Fanshawe'un adını neden hiç duymadığımdı. Fanshawe yazmış olsa adına mutlaka bir yerde rastlardım. Böyle şeyleri bilmek işimdi benim, özellikle de Fanshawe'un dikkatimden kaçması mümkün değildi. Acaba yazdıklarını yayımlayacak bir yayıncı bulamadı mı, diye düşündüm. Mantıklı görünen tek soru buydu.

“Hayır,” dedi Sophie, işler sandığımdan daha karmaşıktı. Fanshawe yazdıklarını yayımlatmaya hiç kalkışmamıştı. İlk başta, çok gençken, yazdıklarını sağa sola gönderemeyecek kadar çekingendi, yazdıklarının yeterince iyi olmadığını hissediyordu. Ama daha sonra, kendine güveni geldikten sonra bile gizli kalmayı yeğlediğini anladı. Bir yayıncı aramaya kalkışırsa huzursuz olacaktı, öyle demişti Sophie'ye, kendisine kalsa zamanını yazmaya harcamak daha hoşuna gidiyordu. Bu kayıtsızlık Sophie'yi rahatsız etmişti, ama ne zaman kocasını zorlarsa o omuzlarını silkiyor, “Acelem yok,” diyordu, “eninde sonunda denerim bunu.”

Bir-iki kez Sophie her şeyi kendi eline alıp Fanshawe'un yazdıklarını gizlice bir yayıncıya götürmeyi gerçekten düşünmüştü, ama bu düşüncesini hiçbir zaman uygulamadı. Bir evlilikte karşı gelinemeyecek kurallar vardır, Fanshawe ne kadar inatçı olursa olsun Sophie'nin ona uyum sağlamaktan başka çaresi yoktu. “Büyük mik-

tarda yazılmış şey vardı,” dedi Sophie, bütün bunların bir dolabın içinde beklediğini düşünmek onu delirtiyordu, ama Fanshawe onun sadakatini hak ediyordu, Sophie de bir şey söylememek için elinden geleni yaptı.

Bir gün, ortadan kaybolmadan üç-dört ay kadar önce, Fanshawe uzlaşmak istediğini gösteren bir hareketle yaklaştı Sophie’ye. Bir yıl içinde bu konuda bir şeyler yapacağına söz verdi, verdiği sözü tutacağını kanıtlamak üzere de, “Herhangi bir nedenle verdiğim sözü tutamayacak olursam,” dedi, bütün müsveddeleri alıp bana getirecekti Sophie. Onun çalışmalarını ben koruyacaktım, onların ne yapılacağına karar vermek de bana ait olacaktı. Bunları yayımlanmaya değer bulursam benim kararına saygı gösterecekti. “Ayrıca,” demişti, bu arada kendisinin başına bir şey gelirse, Sophie müsveddeleri bana hiç beklemeden teslim edecek, bütün düzenlemeleri yapmama izin verecekti, şu şartla ki bu yapıtlardan gelecek paranın yüzde yirmi beşini ben alacaktım. Fanshawe’un yazdıklarını yayımlanmaya değer bulmazsam müsveddeleri Sophie’ye geri verecektim, o da bunları yok edecekti, tek bir sayfa bile bırakmadan.

Bu açıklamanın kendisini şaşırttığını söyledi Sophie, böyle ciddi bir tavır takındığı için neredeyse Fanshawe’la alay edecekti. Bütün bu sahne Fanshawe’un kişiliğine hiç uymuyordu, acaba bunun benim gebeliğimle bir ilgisi var mı, diye merak etti. Belki de baba olma fikri Fanshawe’u farklı bir sorumluluk duygusuna sokmuştu, belki de iyi niyetini göstermeye öylesine kararlıydı ki durumu abartmıştı. Nedeni ne olursa olsun Sophie kocasının fikrini değiştirmesinden memnundu. Gebeliği ilerledikçe Fanshawe’un başarılı olacağına ilişkin gizli hayaller kurmaya başladı, işinden ayrılacağını, üzerinde parasal baskılar olmadan çocuğunu büyütebileceğini umuyordu. Ama her şey ters gitmiş, Fanshawe’un çalışmaları, onun

kayboluşunu izleyen karmaşaya içinde unutulup gitmişti. Sonradan, ortalık yatışmaya başlayınca, kocasının talimatını yerine getirmek istememişti Sophie, yerine getirirse kocasını yeniden görme şansının ortadan kalkacağından korkuyordu. Ama sonunda düşüncesini değiştirdi, Fanshawe'un sözüne saygı gösterilmesi gerektiğini biliyordu. İşte bu yüzden bana yazmıştı. İşte bu yüzden şimdi onun karşısında oturuyordum.

Bense nasıl bir tepki vermem gerektiğini bilmiyordum. Teklif beni gafil avlamıştı, bir-iki dakika öylece oturdum orada, üzerime fırlatılmış olan o koca şeyle mücadele ettim. Anlayabildiğim kadarıyla Fanshawe'un bu işe beni seçmesi için hiçbir mantıklı neden yoktu. Onu on yıldan fazladır görmemiştim, kim olduğumu hâlâ hatırlıyor olması da beni şaşırtmıştı. Bir adam hakkında karar vermek ve hayatının yaşanmaya değer olup olmadığını söylemek; böyle bir sorumluluğu almam nasıl beklenirdi benden? Sophie açıklamaya çalıştı. "Fanshawe sizinle bağlantı kurmadı," dedi, ama karısına benden sık sık söz etmişti, ne zaman adım geçse dünyadaki en iyi arkadaşının ben olduğumu söylemiş, edindiği tek gerçek arkadaş. Benim çalışmalarımı da izlemeyi başarmıştı, yazılarımın çıktığı dergileri almış, hatta bazen yazıları yüksek sesle Sophie'ye de okurmuş. Benim yaptıklarımaya hayran olduğunu söyledi Sophie, benimle gurur duyuyordu, benim büyük şeyler yapma kapasitesine sahip olduğumu söylüyordu.

Bütün bu övgüler utandırdı beni. Sophie'nin sesinde öyle bir yoğunluk vardı ki bana sanki onun sesiyle Fanshawe konuşuyormuş, bütün bunları bana kendi ağzıyla söylüyormuş gibi geldi. Gururumun okşandığını söylemeliyim, o koşullar altında böyle hissetmem de çok doğal. O sıralarda güç günlerden geçiyordum ve gerçek şu ki Fanshawe'un benim hakkımdaki güzel düşünceler-

rini paylaşmıyordum. Pek çok yazı yazmıştım, doğrudu bu, ama ne bunu kutlanacak bir şey olarak görüyor ne de özellikle gurur duyuyordum yazdıklarımın. Bana kalırsa bunlar bir işe yaramaz yazılardı. Büyük umutlarla çıkmıştım yola, büyük bir romancı olacağımı düşünüyordum, insanları etkileyecek ve hayatlarında değişiklik yaptıracak bir şeyler yazabileceğimi sanmıştım. Ama zaman geçmiş, ben bunun gerçekleşmeyeceğini yavaş yavaş anlamıştım. İçimde böyle bir kitap yoktu, bir an geldi ki hayallerimden vazgeçmem gerektiğini söyledim kendime. Ne olursa olsun dergilere yazı yazmayı sürdürmek çok daha kolaydı. Sıkı çalışarak, aksatmadan bir yazıdan ötekine geçerek hayatımı kazanabilirdim – değeri ne olursa olsun, adım neredeyse düzenli olarak dergilerde görme zevkine sahiptim. Her şeyin olduğundan çok daha üzücü olabileceğini biliyordum. Otuzuma bile gelmemiştim ama tanınır olmuştum. Şiir ve roman eleştirisiyle işe başlamıştım, şimdiyse neredeyse her konuda yazabiliyor, takdir edilen işler çıkarıyordum. Filmler, oyunlar, sanat gösterileri, konserler, kitaplar, hatta beyzbol maçları... Benden istenmesi yeterdi, hemen yazardım. Herkes beni zeki bir genç adam olarak görüyordu, yıldızı parlamakta olan yeni bir eleştirmen, bense içimden kendimi yaşlı, neredeyse tükenmiş hissediyordum. O güne kadar yaptıklarımın bence hiçbir değeri yoktu. Toz dumanı yalnızca, hafif bir rüzgârla savrulup gidecekti.

Bu yüzden Fanshawe'un övgüleri beni karışık duygular içine soktu. Bir yandan onun yanıldığını biliyordum. Öte yandan (ve işte durum bu noktada bulanıyor) onun haklı olduğuna inanmak istiyordum. Acaba kendime karşı fazla mı katı davrandım, diye düşündüm. Bunu düşünmeye başlar başlamaz da mahvoldum. Ama kendini kurtarmak fırsatını kim kaçıırır? Hangi insan umut etme olanağını reddedecek kadar güçlüdür? Bir gün kendi

PAUL AUSTER **KİLİTLİ ODA**'DA KAHRAMANLARINI SOYUT YA DA SOMUT KİLİTLİ ODALARA SOKARAK, ÖZGÜRLÜKLERİNİ ANCAK ORADAN KAÇMAKLA ELDE EDEBİLECEKLERİ BİR DÜNYA KURUYOR. ROMANIN KAHRAMANI, ROMANCI OLMAYI İSTEYEN AMA O YARATICI YETENEĞE SAHİP OLMAYAN BİRİ. UMUTSUZLUĞUNUN SON NOKTASINA GELDİĞİ SIRADA ÇOCUKLUK ARKADAŞI OLAN AMA UZUN ZAMANDIR GÖRMEDİĞİ BİR YAZAR. GERİDE KARISINI, ÇOCUĞUNU VE KİLİT ALTINDA SAKLADIĞI ROMAN, OYUN VE ŞİİR DOSYALARINI BIRAKARAK ORTADAN KAYBOLUYOR. ROMANCI OLMAYA HEVESLENEN KAHRAMANIMIZ KAYBOLAN KİŞİNİN KİMLİĞİYLE ÖZLEDİĞİ ŞAN VE ŞÖHRETE KAVUŞABİLİR Mİ? YOKSA KENDİ KURDUĞU BİR TUZAĞIN TUTSAĞI MI OLUR? PAUL AUSTER POLİSİYE TADINDAKİ BU ROMANINDA BENLİĞİN KİLİTLİ KAPILARINI ZORLUYOR.

